

Příloha č. 3

Zhodnocení výzvy č. 35

Obsah

Obsah.....	2
1 Úvod	3
2 Identifikace využitelných dat a jejich vyžádání od zadavatele	4
3 Vyhodnocení dosud předložených projektů ve výzvě č. 35 prostřednictvím statistických údajů	4
4 Celkový počet projektů a jejich finanční alokace vzhledem k celkové finanční alokaci výzvy	5
5 Analýza výzvy dle projektů.....	5
6 Analýza výzvy dle místa realizace (na úrovni krajů a s. o. ORP).....	6
7 Analýza výzvy dle hospodářské činnosti žadatelů	9
8 Analýza výzvy dle velikosti žadatele/příjemce	11
9 Analýza výzvy na základě naplňování monitorovacích indikátorů.....	13
10 Analýza výzvy dle cílových skupin.....	15
11 Zhodnocení vhodnosti zaměření výzvy a jejich potenciálních přínosů	15
11.1. Cíle a zaměření výzvy	15
11.2. Cílová skupina.....	16
12 Doporučení na úpravu a případné zúžení výzvy	16

1 Úvod

Dne 23. 7. 2009 proběhlo úvodní setkání evaluátora a zadavatele k upřesnění požadavků k evaluaci „ROČNÍ OPERAČNÍ VYHODNOCENÍ OP LZZ 2009“. Na tomto jednání byl zadavatelem vznesen požadavek na zhodnocení aktuálního stavu vyhlášené výzvy č. 35 – „Školení je šance“ z důvodu výrazného převisu podaných projektových žádostí a problematické administrativní udržitelnosti.

Toto dílčí zhodnocení výzvy č. 35 má sloužit jako podklad pro další rozhodnutí o úpravě výzvy. V rámci tohoto hodnocení byla provedena analýza dosud podaných a schválených projektů a jejich struktury, zhodnocení udržitelnosti výzvy z pohledu naplňování stanovených cílů oblasti podpory, posouzení souladu výzvy a její struktury s potřebami trhu práce a možností ovlivnění konkurenceschopnosti podniků.

S ohledem na krátký termín zpracování analýzy a skutečnosti, že analýza byla prováděna nad rámec zadání projektu Roční operační vyhodnocení OP LZZ, je vyhodnocení pojato ryze kvantitativně a je založeno na statistické analýze o projektech z dostupných dat. Evaluátor vycházel z informací uváděných přímo žadateli v projektové žádosti, popř. údajů z externích zdrojů (Registr ekonomických subjektů). Tyto dostupné zdroje však vypovídají o výzvě a jejích projektech jen omezené množství zjednodušených informací. Podrobné zhodnocení skutečných dopadů a potřebnosti projektů by vyžadovalo kvalitativní informace získané terénním šetřením (např. rozhovory, evaluační návštěvy), které nebylo možné v dané fázi projektu realizovat.

2 Identifikace využitelných dat a jejich vyžádání od zadavatele

Evaluátor vznesl požadavek na datové zdroje 31. 7. 2009. Datové podklady pro analýzu výzvy č. 35 byly dodány 10. - 11. 8. 2009.

Při identifikaci využitelných informací o předložených projektech evaluátor vycházel ze systémů Benefit7 a MONIT7+. Systém MONIT7+ obsahuje za každý projekt velké množství záložek, které by potenciálně mohly poskytovat velmi detailní informace o jednotlivých projektech. Většina těchto záložek však nemá vazbu na informace uváděné žadateli v projektové žádosti v systému Benefit7 a jsou tedy prázdné. Evaluátor proto primárně vycházel z informací udávaných v systému Benefit7, jejichž dostupnost posléze ověřil v systému MONIT7+.

3 Vyhodnocení dosud předložených projektů ve výzvě č. 35 prostřednictvím statistických údajů

Pro potřeby statistického zpracování dat a vyhodnocení výzvy č. 35 byly provedeny některé dodatečné úpravy získaného datového souboru a asociace s dalšími datovými zdroji.

Pro účely analýzy regionálního rozložení finanční alokace byla požadovaná dotace za podané i schválené projekty rozpočtena do jednotlivých míst realizace na úrovni ZÚJ s využitím procentuálního rozložení realizované investice na úrovni krajů. V případě, že má být projekt realizován na více místech v rámci jednoho kraje, byla realizovaná investice v rámci tohoto kraje přiřazena jednotlivým ZÚJ rovným dílem.

Místa realizace na úrovni ZÚJ byla následně asociována s číselníkem ZÚJ, čímž byla ke každému místu realizace přiřazena příslušnost do vyšších územních celků (obec, správní obvod obce s pověřeným úřadem, správní obvod obce s rozšířenou působností, kraj). Na základě získaného souboru bylo možno zhodnotit rozložení finanční alokace na všech jmenovaných úrovních.

Dále byl datový soubor asociován prostřednictvím IČ subjektu s Registrem ekonomických subjektů, čímž bylo ke každému žadateli přiřazeno jeho zařazení do NACE (resp. OKEČ) a jeho velikostní kategorie.

Vyhodnocení struktury souboru projektů dle jednotlivých informací o projektech a žadatelích bylo následně provedeno s použitím kontingenčních tabulek. Údaje jsou zpravidla hodnoceny a porovnávány za soubor podaných projektů a schválených projektů.

Je nutno upozornit, že evaluátor měl informace pouze o výši vyžádané dotace. Hovořili se proto nadále o schválené dotaci, je myšlena žádaná dotace schválených projektů bez ohledu na to, zda byly či nebyly projektu uznány způsobilé výdaje v plné výši.

Pro všechny analýzy byly jako výhradní zdroje dat použity systém MONIT7+, Český statistický úřad a Registr ekonomických subjektů.

4 Celkový počet projektů a jejich finanční alokace vzhledem k celkové finanční alokaci výzvy

Výzva č. 35 „Školení je šance“ byla vyhlášena 23. 3. 2009, první podané projekty byly zaregistrovány 7. 4. 2009. K 10. 8. 2009 bylo zaregistrováno 1 204 projektů, které žádají celkem o dotaci ve výši 5,850 mld. Kč. Tato částka více než dvakrát převyšuje finanční alokaci vyčleněnou na výzvu č. 35, která činí 2,800 mld. Kč.

Na základě informací uvedených ve Zprávách o dílčích výsledcích výběrového procesu bylo k datu 16. 7. 2009 schváleno k financování 126 projektů, které žádaly souhrnně o dotaci ve výši 0,591 mld. Kč.

5 Analýza výzvy dle projektů

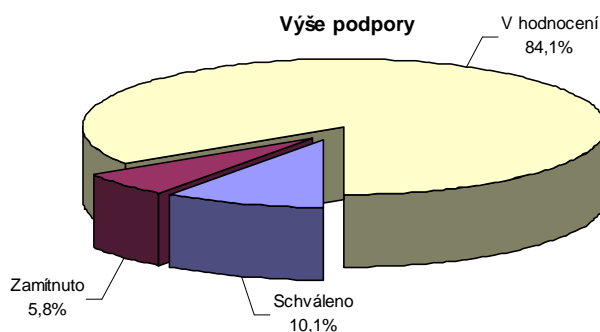
Přestože v systému MONIT7+ je o každém projektu informace, v jakém stavu realizace se nachází, nelze tyto údaje využít pro zhodnocení věcného pokroku výzvy. Vzhledem k enormní administrativní zátěži pracovníků ŘO jsou stavy projektů v systému aktualizovány s výrazným časovým zpožděním. Evaluátor proto využil zveřejňované Zprávy o dílčích výsledcích výběrového procesu, které obsahují seznam hodnocených a schválených projektů.

Dle těchto aktuálních informací bylo k **15. - 16. 7. 2009** vybráno 126 projektů, 69 projektů naproti tomu bylo v různých fázích hodnotícího procesu vyřazeno. Zhruba 85 % projektů však stále zůstává v hodnotícím procesu, což je důsledek enormního zájmu žadatelů o výzvu.

Tabulka 5.1 - Počty projektů a výše podpory podaných, schválených a zamítnutých projektů

Schváleno	Počet projektů	126 (10,5 %)
	Výše podpory (Kč)	591 733 843
Zamítnuto	Počet projektů	69 (5,7 %)
	Výše podpory (Kč)	339 622 683
V hodnocení	Počet projektů	1 009 (83,8 %)
	Výše podpory (Kč)	4 918 704 373
Celkem	Počet projektů	1 204
	Výše podpory (Kč)	5 850 060 898

Graf 5.1- Výše Podpory

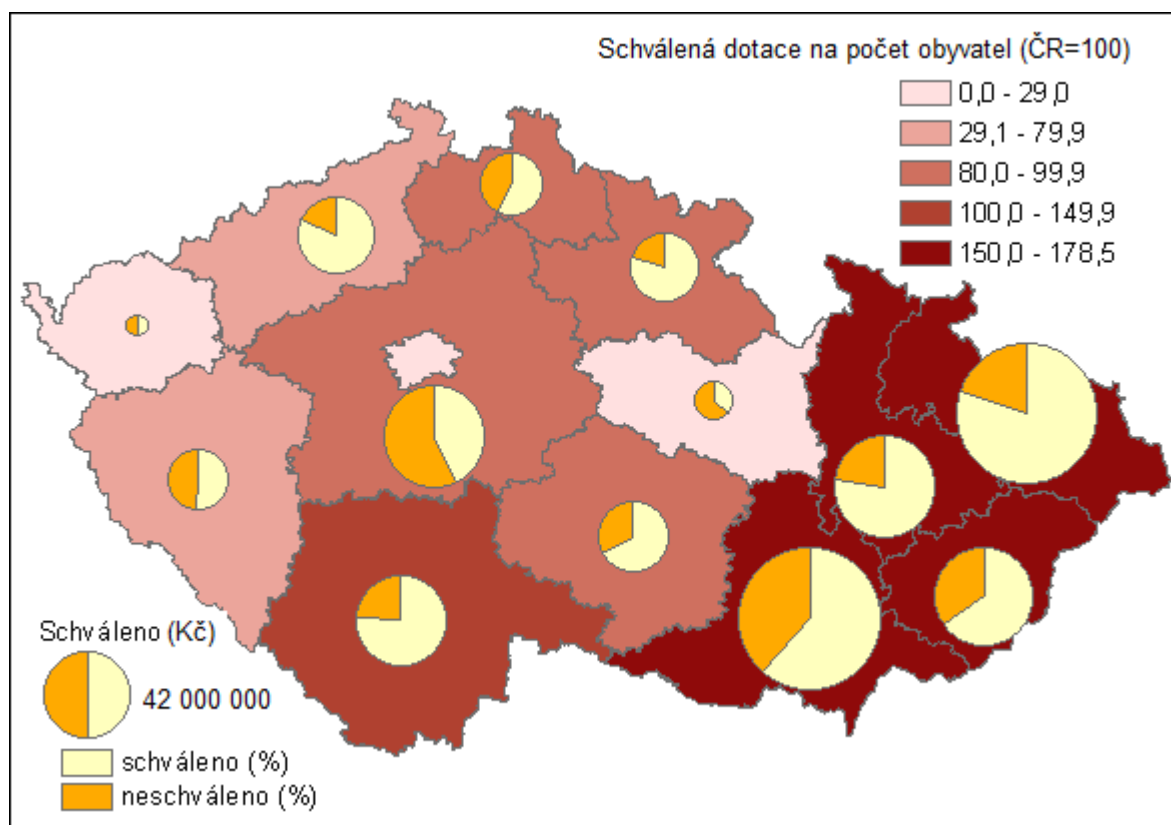
6 Analýza výzvy dle místa realizace (na úrovni krajů a s. o. ORP)

Regionální rozložení finanční alokace bylo hodnoceno na úrovni krajů a s. o. ORP, přičemž absolutní hodnoty žádané i schválené dotace byly relativizovány přepočtem na obyvatele a na úrovni krajů i na ekonomické subjekty.

Specifické postavení v hodnocení má Praha, která je jako region Cíle 2 ve výzvě zahrnuta jen doplňkově a doposud nebyl schválen žádný projekt, který by Prahu měl jako jedno z míst realizace. Na úrovni krajů lze vysledovat v úspěšnosti čerpání dotace zajímavou polaritu, kdy nejvyšší schválené dotace na obyvatele vykazují moravské kraje – Jihomoravský, Zlínský, Olomoucký a Moravskoslezský (viz obrázek 1, tabulka 2).

Při srovnání žádané alokace se schválenou však vyplývá, že úspěšnost žadatelů v přijetí podaných projektů se regionálně významně odlišuje. Ne všechny výše jmenované kraje proto byly zároveň nejaktivnější co do předkládání projektů. Jedny z nejvyšších podílů žádané alokace na obyvatele vykazaly i Pardubický a Středočeský kraj, které však v důsledku nízké úspěšnosti projektů (v případě Pardubického kraje dokonce nejnižší) ve výsledku poklesly mezi podprůměrné kraje.

Obrázek 6.1 - Regionální rozložení finanční alokace na úrovni krajů

Zdroj: IS MONIT7+.

Naproti tomu Ústecký kraj s velmi nízkou aktivitou v podávání projektů si výši schválené alokace na obyvatele vylepšil mimořádnou úspěšností svých projektů (schváleno více než 80 % žádané alokace v rámci vyhodnocených projektů).

Na nejhorší pozici se téměř ve všech aspektech nachází Karlovarský kraj. Vykazuje nejen velmi nízkou aktivitu v předkládání projektů, ale i malou úspěšnost podaných projektových žádostí a tedy s převahou nejnižší schválenou výši dotace na obyvatele. Tento výsledek bohužel koresponduje s celkově špatnou socioekonomickou situací kraje a ukazuje, že kraj možnosti se z této situace vymanit využívá jen minimálně.

Tabulka 6.1 - Regionální rozložení finanční alokace na úrovni krajů

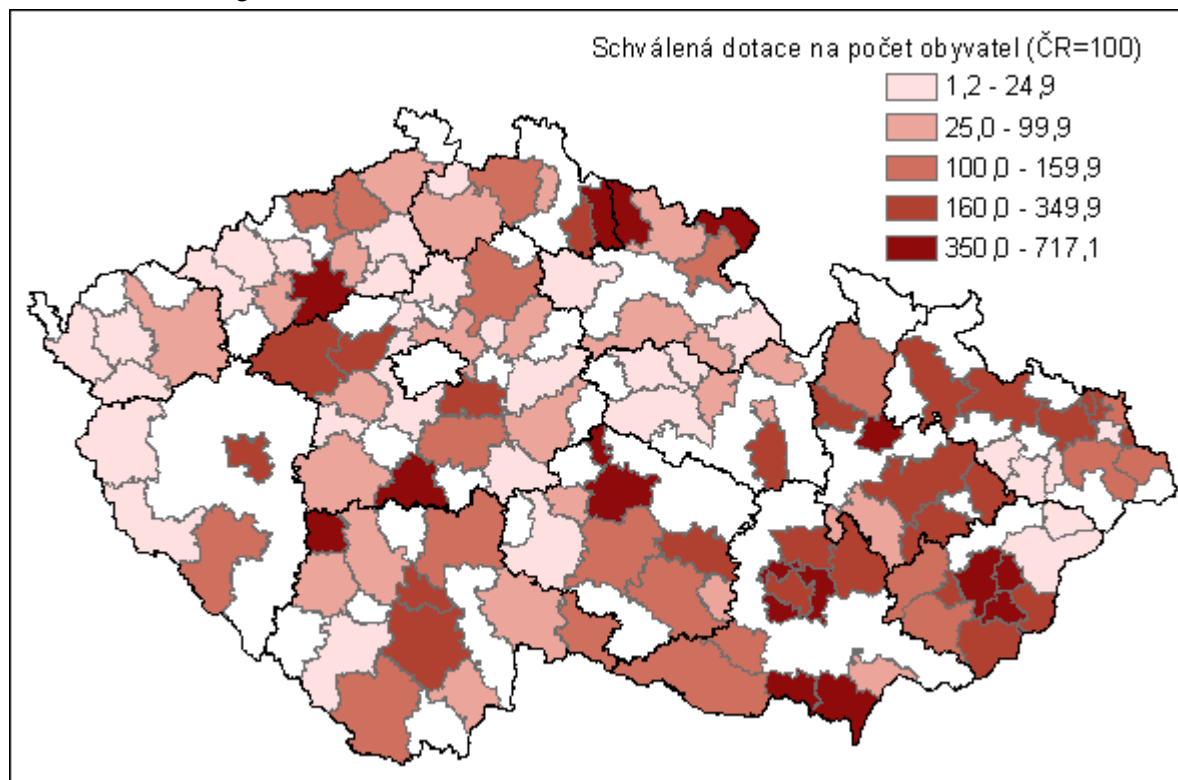
Kraj		Výše vyžádané podpory (Kč)	Výše schválené podpory (Kč)	Výše zamítnuté podpory (Kč)	Výše vyžádané podpory na obyvatele ČR=100	Výše vyžádané podpory na ekon.subjekt ČR=100 *	Podíl schválené dotace na vyhodnocené
CZ010	Hlavní město Praha	46 405 545	0	8 995 498	6,7	4,2	0,0
CZ020	Středočeský kraj	835 060 054	58 780 269	79 188 456	121,1	121,1	42,6
CZ031	Jihočeský kraj	310 244 917	47 019 689	14 766 914	87,3	86,0	76,1
CZ032	Plzeňský kraj	316 611 164	21 337 304	20 194 651	99,4	102,7	51,4
CZ041	Karlovarský kraj	139 536 731	2 637 545	2 800 380	81,2	85,5	48,5
CZ042	Ústecký kraj	345 747 817	33 513 364	7 496 441	74,1	95,0	81,7
CZ051	Liberecký kraj	223 821 827	22 313 476	16 574 092	91,6	91,4	57,4
CZ052	Královéhradecký kraj	324 625 600	26 819 812	6 694 578	104,9	103,4	80,0
CZ053	Pardubický kraj	325 903 128	8 137 340	14 522 090	113,2	126,0	35,9
CZ063	Vysočina	292 267 270	28 321 945	13 791 286	101,6	117,0	67,3
CZ064	Jihomoravský kraj	1 189 171 833	115 816 650	72 727 702	185,4	184,9	61,4

CZ071	Olomoucký kraj	365 635 302	58 427 546	17 429 705	102,0	120,9	77,0
CZ072	Zlínský kraj	364 017 307	55 351 827	29 099 342	110,3	114,5	65,5
CZ080	Moravskoslezský kraj	771 012 405	113 257 075	28 106 454	110,5	148,4	80,1
Celkem ČR		5 850 060 898	591 733 843	332 387 589	100,0	100,0	64,0

* použit přepočten na statistickou jednotku typu podnik, tj. ekonomický subjekt, který podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu

Na úrovni správních obvodů ORP je rozložení doposud schválené alokace vzhledem k poměrně malému počtu vyhodnocených projektů mozaikovitě (obrázek 2). Na první pohled nelze učinit žádné závěry o pravidelnostech rozložení, které by nevyplývaly na úrovni krajů. Na úrovni s. o. ORP jsou v řadě případů schváleny dotace pouze v řádu milionů, někdy jen statisíců korun a každý schválený projekt tak může pozici daného s. o. ORP výrazně ovlivnit. Po eliminaci s. o. ORP s velmi malou schválenou dotací vynikají jak některé s. o. ORP s krajskými městy (resp. přímo krajská města) – Zlín, Ostrava, České Budějovice, Brno, Olomouc, tak některá území s menší populační velikostí – Šlapanice, Břeclav, Havlíčkův Brod, Broumov, Louny.

Obrázek 6.2 - Regionální rozložení finanční alokace na úrovni s. o. ORP

Pozn.: V s. o. ORP, které nejsou v mapě zobrazeny (jejich plocha je vyplněna bíle), nebyla dosud schválena žádná alokace.

Zdroj: IS MONIT7+, místo realizace na úrovni NUTS 5, 10. 8. 2009

7 Analýza výzvy dle hospodářské činnosti žadatelů

S ohledem na zaměření výzvy č. 35 na posílení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků je odvětvové členění alokace v rámci výzvy velmi důležitým aspektem podpory. Analýza struktury dle hospodářské činnosti byla provedena dvěma postupy. Pro první zhodnocení byla použita kategorizace pomoci do hospodářských činností, která je založena na zařazení uvedeném žadatelem. Z následující tabulky 3 vyplývá, že téměř 2/3 alokace je zařazeno v nespecifikovaných odvětvích nebo vzdělávání. Zde je patrné, že část žadatelů se zařadila do „vzdělávání“ proto, že jde o projekt zaměřený na vzdělávání zaměstnanců.

Dalším poznatkem je, že úspěšnost subjektů v jednotlivých hospodářských činnostech v získání dotace není rovnoměrná. Oproti vyžádané dotaci vzrostl u schválené dotace podíl většiny zpracovatelského průmyslu a obchodu. Podprůměrnou úspěšnost naopak vykázaly nespecifikované služby.

Tabulka 7.1 - Struktura finanční alokace dle kategorizace pomoci – hospodářské činnosti

Hospodářská činnost	Výše vyžádané podpory (Kč)	Výše schválené podpory (Kč)	Podíl na celku - vyžádaná podpora	Podíl na celku - schválená podpora
01 Zemědělství, myslivost a lesnictví	14 069 053,86	7 461 681,62	0,24	1,26
03 Výroba potravinářských výrobků a nápojů	227 817 565,51	48 623 261,29	3,89	8,22
04 Výroba textilií, textilních výrobků	54 396 793,31	11 021 451,52	0,93	1,86
05 Výroba dopravních prostředků a zařízení	171 717 504,01	13 374 823,76	2,94	2,26
06 Nespecifikovaná výrobní odvětví	1 493 215 206,68	178 374 670,42	25,52	30,14
07 Těžba energetických surovin	6 994 719,68	0,00	0,12	0,00
08 Výroba a rozvod elektřiny, plynu, páry a teplé vody	37 925 703,32	8 325 848,12	0,65	1,41
09 Shromažďování, čištění a rozvod vody	4 969 602,40	0,00	0,08	0,00
10 Pošty a telekomunikace	75 199 095,94	0,00	1,29	0,00
11 Přeprava	166 088 778,04	24 987 451,89	2,84	4,22
12 Výstavba	300 468 925,30	21 299 701,86	5,14	3,60
13 Velkoobchod a maloobchod	752 520 059,57	99 287 598,17	12,86	16,78
14 Pohostinství a ubytovací služby	117 363 134,24	14 483 777,40	2,01	2,45
15 Finanční zprostředkování	44 190 075,38	0,00	0,76	0,00
16 Činnosti v oblasti nemovitostí, pronájmu a podnikatelské činnosti	86 102 153,90	8 367 996,84	1,47	1,41
18 Vzdělávání	704 502 164,25	54 916 212,12	12,04	9,28
22 Jiné nespecifikované služby	1 592 520 362,74	101 209 367,50	27,22	17,10
Celkem	5 850 060 898,13	591 733 842,51	100,00	100,00

Z důvodu příliš vysokého podílu alokace v nespecifikovaných odvětvích bylo přistoupeno ke zhodnocení struktury žádané i schválené finanční alokace i dle klasifikace NACE a OKEČ na základě zařazení subjektů v Registru ekonomických subjektů. Tento postup poskytuje přesnější informace, může být však zatížen zkreslením, pokud se podaný projekt týká jiné než převažující hospodářské činnosti subjektu.

Odvětvové členění bylo zhodnoceno jak dle klasifikace NACE, tak dle starší klasifikace OKEČ. Pro možnost posouzení přijaté alokace vzhledem k velikosti odvětví byla výše podpory vztažena na zaměstnance. Vzhledem k tomu, že údaje o počtu zaměstnanců jsou pro klasifikaci NACE dostupné dosud pouze na hrubé úrovni sekcí, byla pro podrobnější členění použita klasifikace OKEČ.

Z příložené tabulky 4 s vybranými údaji vyplývá, že úspěšnost sekcí ekonomické činnosti se výrazně odlišuje jak v podávání žádostí, tak ve schvalování podaných projektů. I přes omezení pouze na obecné vzdělávání je nejúspěšnějším a téměř nejvýznamnějším recipientem zpracovatelský průmysl. Při pohledu na jeho vnitřní členění je však patrná jeho heterogenita. Nejvíce vynikají potravinářský, chemický průmysl a výroba elektrických strojů a zařízení. Podprůměrné výsledky naopak vykázaly textilní a gumárenský průmysl a výroba rádiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů. Na obou pólech lze tedy najít co do progresivity a technologické náročnosti různorodá odvětví.

Z ostatních odvětví vyniká velkoobchod a maloobchod a činnosti v oblasti nemovitostí.

Tabulka 7.2 - Odvětvové členění finanční alokace - NACE

NACE	Výše vyžádané podpory (Kč)	Podíl schválené dotace na vyhodnocené	Podíl na ČR - schválená podpora (%)	Výše vyžádané podpory na zaměstnance ČR=100	Výše schválené podpory na zaměstnance ČR=100
SEKCE A - ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A RYBÁŘSTVÍ	15 610 902	100,0	0,58	9,3	20,4
SEKCE B - TĚŽBA A DOBÝVÁNÍ	17 072 136	100,0	1,09	30,7	114,5
SEKCE C - ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL	2 216 897 807	70,2	46,47	129,9	159,2
SEKCE D - VÝROBA A ROZVOD ELEKTRINY, PLYNU, TEPLA A KLIMATIZOVANÉHO VZDUCHU	34 872 788	100,0	1,41	75,6	178,5
SEKCE E - ZÁSOBOVÁNÍ VODOU; ČINNOSTI SOUVISEJÍCÍ S ODPADNÍMI VODAMI, ODPADY A SANACEMI	86 913 969	47,0	1,31	111,0	98,1
SEKCE F - STAVEBNICTVÍ	379 548 510	47,1	3,97	95,5	58,4
SEKCE G - VELKOOBCHOD A MALOOBCHOD; OPRAVY A ÚDRŽBA MOTOROVÝCH VOZIDEL	1 229 453 936	74,4	21,61	160,4	164,9
SEKCE H - DOPRAVA A SKLADOVÁNÍ	286 149 884	60,1	6,08	72,0	89,6
SEKCE I - UBYTOVÁNÍ, STRAVOVÁNÍ A POHOSTINSTVÍ	119 346 654	43,4	2,45	65,0	78,0
SEKCE J - INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ ČINNOSTI	368 356 185	18,7	1,00	267,8	42,6
SEKCE K - PENĚŽNICTVÍ A POJIŠTOVNICTVÍ	50 417 060	-	0,00	50,3	0,0
SEKCE L - ČINNOSTI V OBLASTI NEMOVITOSTÍ	108 256 412	77,0	1,67	163,2	147,2
SEKCE M - PROFESNÍ, VĚDECKÉ A TECHNICKÉ ČINNOSTI	351 110 275	46,0	3,80	165,9	105,0
SEKCE N - ADMINISTRATIVNÍ A PODPŮRNÉ ČINNOSTI	229 222 842	49,2	3,87	115,5	114,1
SEKCE O - VEŘEJNÁ SPRÁVA A OBRANA; POVINNÉ SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	6 227 469	-	0,00	1,5	0,0
SEKCE P - VZDĚLÁVÁNÍ	10 531 180	0,0	0,00	2,6	0,0
SEKCE Q - ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE	259 410 055	46,1	2,56	68,9	39,7
SEKCE R - KULTURNÍ, ZÁBAVNÍ A REKREAČNÍ ČINNOSTI	20 324 573	100,0	0,72	26,6	54,8
SEKCE S - OSTATNÍ ČINNOSTI	39 442 552	100,0	1,42	71,2	149,7
Nezařazeno	20 895 711	-	0,00	-	-
CELKEM	5 850 060 898	63,5	100,00	100,0	100,0

Pozn.: Sekce O, P a subjekty působící v oblasti sociálních služeb v rámci sekce Q jsou z podpory vyňaty

8 Analýza výzvy dle velikosti žadatele/příjemce

K analýze struktury výzvy dle velikosti (počtu zaměstnanců) žadatele, resp. příjemce bylo přistoupeno prostřednictvím údajů z Registru ekonomických subjektů i přesto, že tyto informace uvádí žadatelé i v projektové žádosti. Počet zaměstnanců je však v žádosti vyplňován formou slovního popisu společně s dalšími informacemi o subjektu (např. obrat) a zpracování a vyhodnocení těchto informací je při velkém počtu projektů velmi komplikované. Informace jsou navíc žadateli podávány dle odlišných metod výpočtu, k různému datu a někdy jen zaokrouhleně. Z těchto důvodů se evaluátor přiklonil k využití Registru ekonomických subjektů, který uvádí velikostní kategorii subjektů.

Dle uvedené tabulky jsou nejúspěšnějšími velikostními kategoriemi velké a střední podniky¹. Zde je nezbytné uvědomit si, že míra spolufinancování se s velikostí podniku snižuje a skutečně vynaložené finance na vzdělávání zaměstnanců jsou tedy u velkých, resp. středních firem vyšší.

Nejméně úspěšné jsou z pohledu získané alokace na zaměstnance i podílu schválené alokace podniky do 19-ti zaměstnanců, tedy mikropodniky a nejmenší z malých podniků. Důvodem může být nedostatek vlastních zdrojů na dofinancování projektů (v případě absorpční kapacity) a zaplacení vlastního projektového manažera nebo poradenské firmy (v případě úspěšnosti projektových žádostí). Právě tyto podniky jsou však v případě ekonomických problémů nejohroženější. Nejde přitom o nevýznamné zaměstnavatele, na celkové zaměstnanosti se podílejí více než dvaceti procenty.

Tabulka 8.1 - Struktura finanční alokace dle velikostní kategorie subjektu

Počet zaměstnanců	Výše podpory (Kč)	Výše schválené podpory (Kč)	Počet zaměstn. (přepočtené stavy)	Výše podpory na zaměstn. (Kč)	Výše schválené podpory na zaměstn. (Kč)	Výše podpory na zaměstn. ČR=100	Výše schválené podpory na zaměstn. ČR=100
0 až 19	448 062 636	21 879 745	846,7	529 187	25 841	35,8	17,1
20 až 49	732 342 529	61 673 649	519,1	1 410 793	118 809	95,4	78,5
50 až 99	885 178 601	73 268 197	436,4	2 028 365	167 892	137,1	110,9
100 až 249	1 412 390 407	135 613 374	529,4	2 667 908	256 164	180,4	169,2
250 až 499	921 759 798	156 976 446	356,9	2 582 684	439 833	174,6	290,5
500 až 999	799 937 784	75 521 399	331,4	2 413 813	227 886	163,2	150,5
1000 a více	580 768 694	66 801 033	887,9	654 092	75 235	44,2	49,7
Celkem	5 780 440 448	591 733 843	3 907,8	1 479 206	151 424	100,0	100,0

¹ Nařízení Komise č. 800/2008 stanovuje hranice pro rozlišení: mikropodnik – méně než 10 zaměstnanců, malý podnik – méně než 50 zaměstnanců, střední podnik – méně než 250 zaměstnanců, velký podnik – 250 a více zaměstnanců

9 Analýza výzvy na základě naplňování monitorovacích indikátorů

V rámci výzvy č. 35 jsou sledovány následující monitorovací indikátory:

- 07.41.00 - Počet podpořených osob – celkem
- 07.41.10 - Počet podpořených osob - klienti služeb
- 07.45.00 - Počet podpořených organizací - celkem
- 07.46.10 - Počet úspěšně podpořených osob - klienti (uživatelé služeb)
- 07.46.13 - Počet úspěšných absolventů kurzů – celkem
- 07.57.00 - Počet nově vytvořených/inovovaných produktů

Z níže uvedeného přehledu indikátorů a jejich cílových hodnot vyplývá, že téměř ve všech případech přesahují průměrné cílové hodnoty na projekt u schválených projektů. Stejně tak u všech indikátorů přesahují cílové hodnoty schválených projektů vysoce míru potřebnou k naplnění cílových hodnot na úrovni prioritní osy. Cílové hodnoty některých indikátorů jsou však v prováděcím dokumentu uvedeny nepřehledně. Není jasné, zda jsou cílové hodnoty pro indikátory 07.46.10 vs. 07.46.13 a 07.41.00 vs. 07.41.10 shodné.

Pokud bychom přijali zjednodušující předpoklad, že monitorovací indikátory plně vyjadřují a kvantifikují cíle podpory a umožňují měřit jejich dosahování, lze konstatovat, že schválené projekty mají velmi dobré předpoklady pro splnění stanovených cílů. Toto tvrzení by bylo mnohem vhodnější vyslovit na základě indikátorů dopadu a výsledku, které jsou pro oblast podpory 1.1 stanoveny poměrně vhodně. V současné době však ještě nejsou pro vyhodnocení těchto indikátorů podklady.

Tabulka 9.1 - 07.41.00 - Počet podpořených osob – celkem

Stav projektu	Cílová hodnota	Počet projektů	Průměrná hodnota na projekt
Schválen	17 926	126	142
Zamítnut	8 584	69	124
V hodnocení	152 953	1 009	152
Celkový součet	179 463	1 204	149
Prioritní osa	135 000	1700	79

Tabulka 9.2 - 07.41.10 - Počet podpořených osob - klienti služeb

Stav projektu	Cílová hodnota	Počet projektů	Průměrná hodnota na projekt
Schválen	14 913	126	118
Zamítnut	5 598	69	81
V hodnocení	96 843	1 009	96
Celkový součet	117 354	1 204	97
Prioritní osa	135 000	1700	79

Tabulka 9.3 - 07.45.00 - Počet podpořených organizací – celkem

Stav projektu	Cílová hodnota	Počet projektů	Průměrná hodnota na projekt
Schválen	172	126	1,37
Zamítnut	77	69	1,12

V hodnocení	1 303	1 009	1,29
Celkový součet	1 552	1 204	1,29
Prioritní osa	1 000	1700	0,60

Tabulka 9.4 - 07.46.10 - Počet úspěšně podpořených osob - klienti (uživatelé služeb)

Stav projektu	Cílová hodnota	Počet projektů	Průměrná hodnota na projekt
Schválen	51 607	126	410
Zamítnut	8 245	69	119
V hodnocení	344 011	1 009	341
Celkový součet	403 863	1 204	335
Prioritní osa	112 000	1700	66

Tabulka 9.5 - 07.46.13 - Počet úspěšných absolventů kurzů – celkem

Stav projektu	Cílová hodnota	Počet projektů	Průměrná hodnota na projekt
Schválen	66 639	126	529
Zamítnut	16 901	69	245
V hodnocení	523 301	1 009	519
Celkový součet	606 841	1 204	504
Prioritní osa	112 000	1700	66

Tabulka 9.6 - 07.57.00 - Počet nově vytvořených/inovovaných produktů

Stav projektu	Cílová hodnota	Počet projektů	Průměrná hodnota na projekt
Schválen	1 987	126	15,8
Zamítnut	315	69	4,6
V hodnocení	9 116	1 009	9,0
Celkový součet	11 418	1 204	9,5
Prioritní osa	525	1700	0,3

10 Analýza výzvy dle cílových skupin

V rámci výzvy č. 35 i celé prioritní osy je podporována hlavní cílová skupina zaměstnanci, s níž pracují všechny projekty předložené do této výzvy. Specifickými cílovými skupinami jsou zaměstnanci do 25 let a zaměstnanci nad 50 let. Zatímco na skupinu zaměstnanců do 25 let se zaměřuje 17 % schválených projektů a 26 % podaných projektů, na skupinu zaměstnanců nad 50 let se nezaměřil žádný z podaných projektů. I přesto, že se žádný ze žadatelů k zaměření na tuto cílovou skupinu nepřihlásil, lze samozřejmě předpokládat, že v řadě projektů budou do vzdělávání osoby nad 50 let zahrnuty. Nejsou však zřejmě v žádném projektu považovány za klíčové. O důvodech naprostého opomenutí této specifické cílové skupiny lze jen spekulovat. Jde však o znepokojivý jev, protože právě tato věková skupina se při současném zvyšování míry nezaměstnanosti ukazuje být velmi postiženou.

11 Zhodnocení vhodnosti zaměření výzvy a jejich potenciálních přínosů

V kontextu Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, prioritní osy 1, oblasti podpory 1.1 je výzva č. 35 v souladu s relevantními dokumenty a zaměřením svých podporovaných aktivit a činností plní stanovené cíle.

V případě výzvy č. 35 došlo ze strany žadatelů (např. ve srovnání s výzvou č. 23, která vykazuje svým zaměřením podobné rysy jako výzva č. 35) k velkému a nepředpokládanému zájmu. Z důvodu velkého počtu žádostí, jejichž finanční nároky podpory výrazně překračují rozpočet výzvy, byla navýšena finanční alokace výzvy č. 35 v průběhu její realizace z původních 1,8 mld. Kč na 4,5 mld. Kč. Ze stejného důvodu, který vedl zároveň k velké administrativní náročnosti, byla později výzva pozastavena.

11.1. Cíle a zaměření výzvy

Zaměření výzvy č. 35 je v souladu s hlavními cíli prioritní osy 1, oblasti podpory 1.1. Výzva se zaměřuje na zvyšování adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků prostřednictvím zvyšování kvalifikace zaměstnanců.

Výzvou podporované aktivity a činnosti, jako nástroje vedoucí k realizaci hlavních cílů výzvy, zahrnují poměrně širokou vzdělávací základnu. Výzva zahrnuje vzdělávací aktivity pro získání a prohlubování odborných i obecných dovedností, zkušeností, schopností, které povedou nejen ke zvýšení kvalifikace zaměstnanců, ale i udržitelnosti zaměstnání a větší uplatnitelnosti na trhu práce pro zaměstnance i zaměstnavatele. Další aktivity výzvy jsou zaměřené na tvorbu a zavádění vzdělávacích programů a specifické vzdělávací aktivity. Různorodost zaměření podporovaných aktivit poskytuje žadatelům poměrně velké možnosti aplikace a realizace jejich vzdělávacích potřeb.

Prioritně jsou podporovány aktivity obecného vzdělávání, u kterého nejsou žadatelé limitováni ekonomickými činnostmi podle NACE. Výzvou je akceptováno i specifické vzdělávání jako doplňující prvek komplexního projektu vzdělávání a to pouze u podnikatelských činností z povolených odvětví podle NACE. Nutno zdůraznit, že výzva č. 35 nevylučuje z procesu vzdělávání žádné typy profesí či pozic v podniku. Podporovány jsou odborné či jiné dělnické profese i střední a vrcholový management.

Žadatelé by měli mít možnost využít podpory na svoje skutečně reálné potřeby v oblasti vzdělávání. Proto lze pozitivně hodnotit širší záběr podporovaných aktivit v rámci výzvy č. 35, které tak mohou dostatečně reagovat na rozmanitost potřeb potenciálních žadatelů a uspokojit je. Z prvotních poznatků poskytnutých příjemci v rámci výzvy č. 35 při fokusní skupině organizované v rámci projektu „Organizace evaluačních fokusních skupin“ i při první fokusní skupině organizované evaluatorem Ročního operačního vyhodnocení OP LZZ vyplývá, že aktivity podporované výzvou č. 35 jsou vnímány jako velmi užitečné a potřebné. Příjemci velmi oceňují vyhlášení výzvy a podporované aktivity označují jako vhodné.

11.2. Cílová skupina

Hlavním cílem prioritní osy 1, oblasti podpory 1.1, je dosáhnout zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků. Stejný cíl si klade i výzva č. 35.

Vyvstává zde zásadní otázka, zda je ve smyslu vyhlášeného cíle programu akcentována spíše skupina zaměstnanci nebo skupina podniky. V krátkodobém horizontu mohou být zájmy těchto dvou skupin rozdílné. Zcela logicky zde totiž může docházet ke střetu potřeb zaměstnanců a potřeb podniku.

Ve srovnání s dřívější výzvou č. 23 nebyla omezována podpora podle velikostní kategorie podniků. Zaměřuje se tak na mikropodniky, malé a střední podniky i podniky velké. Analýzou předložených žádostí do výzvy č. 35 se projevil převažující zájem velkých a středních podniků o tuto výzvu. Tato skutečnost může být hodnocena jako reakce na aktuální „nedostatek podpory“ pro podniky s vyšším počtem zaměstnanců v oblasti vzdělávání a řízení lidských zdrojů a projevem jejich potřeb v této oblasti.

Analýza skladby žadatelů tedy odhalila nízký zájem a úspěšnost mikropodniků a malých podniků o podporu z výzvy č. 35, nicméně se nepředpokládá, že by neúčast těchto podniků pramenila z jejich skutečného nezájmu nebo nepotřebnosti aktivit v oblasti vzdělávání. Hodnotitel zde spatřuje bariéry v přístupu ke zdrojům z OP LZZ, a to v podobě nedostatečných informací o možnostech podpory vzdělávání, nedostatku financí pro dofinancování projektu, administrativní zátěže a náročnosti přípravy, která vede podniky k najímání externích agentur nebo vystavení se riziku neúspěchu v případě zpracování žádosti o podporu vlastními silami.

V případě, že má výzva č. 35 skutečně plnit funkci nástroje pomoci podnikům v boji s hospodářskou krizí, je nutné zdůraznit, že hospodářskou krizí jsou nejvíce ohroženy právě malé a střední podniky a jejich zaměstnanci. MSP tvoří cca 99 % všech podniků v ČR a zaměstnávají přes 60 % zaměstnanců. Zároveň MSP nedisponují takovými možnostmi obrany před ekonomickými problémy, jako velké firmy. Oproti velkým firmám mají výrazně menší finanční rezervy, možnost snižování výdajů, omezené způsoby získání potřebných financí např. prostřednictvím úvěrů a obecně nižší moc v prosazování svých zájmů.

12 Doporučení na úpravu a případné zúžení výzvy

Vzhledem k tomu, že výzva č. 35 byla vyhlášována jako pomoc v době ekonomické krize, je na místě posoudit, do jaké míry její aktivity lze skutečně považovat za protikrizové. Zhodnotit, jaká opatření mohou být účinná při překonávání ekonomických problémů, je obtížné. Určitou představu však lze získat např. ze zprávy Asociace malých a středních

podniků a živnostníků ČR², která jako opatření nejpotřebnější v době krize uvádí možnost pružné reakce na přebytek pracovních sil, umožnění odkladu plateb za sociální a zdravotní pojištění nebo zjednodušení získání souhlasu k poskytování náhradní mzdy.

Přestože zvyšování kvalifikace a adaptability zaměstnanců bezpochyby posiluje konkurenceschopnost podniků, lze se domnívat, že realizace projektu v rámci výzvy č. 35 nebude podnikateli využíváno jako účinná pomoc při řešení ekonomických problémů podniku. Naopak prvotní odezvy ze strany některých příjemců naznačují, že projekty byly podávány v období vyšší zaměstnanosti, v průběhu hodnocení projektu však byl příjemce nucen řešit ekonomické problémy a propustil část zaměstnanců. Nyní, kdy by měla být zahájena realizace projektů, však již příjemci nemají dostatek zaměstnanců, kteří by mohli do vzdělávání vstoupit a příjemci jsou tak vystaveni riziku nenaplnění monitorovacích indikátorů.

Přestože lze tedy podporované aktivity hodnotit jako potřebné, jejich protikrizová účinnost je diskutabilní. Evaluátor proto považuje výzvu č. 35 za potřebnou, nedoporučuje ji však vnímat a prezentovat jako protikrizové opatření. Ve vztahu k náročnosti administrace výzvy z důvodu velkého zájmu žadatelů je nezbytné si uvědomit, že výzvy v prioritní ose 1 (popř. i prioritní ose 3) se pravděpodobně budou vždy setkávat s výrazným ohlasem již z toho důvodu, že počet subjektů, které jsou oprávněnými žadateli, je v této ose nesrovnatelně více než např. v prioritní ose 2.

Za opatření, které lze spíše chápat jako protikrizové, považuje evaluátor výzvu č. 37, která byla vyhlášena v únoru 2009 v oblasti podpory 1.2. Oblast podpory svým nastavením odpovídá protikrizovému účelu mnohem více než oblast podpory 1.1.

Ve vztahu k řešení regionálních dopadů hospodářské krize nedoporučuje evaluátor regionálně omezovat výzvy v prioritní ose 1, protože i v relativně prosperujících regionech může zejména v době hospodářské krize zaměstnavatel překonávat ekonomické problémy. Naproti tomu i v zaostávajících regionech bude možno nalézt prosperující podniky.

Jako potřebné k řešení regionálních dopadů hospodářské krize však evaluátor vidí operativně vyhlášenou výzvu v oblasti podpory 2.1, která bude zacílena na vybrané mikroregiony (s. o. ORP) nejvíce zasažené krizí a která poskytne rychlou pomoc těmto regionům, které se potýkají s prudkým zvýšením míry nezaměstnanosti.

² AMSP (2009): Návrh opatření k tlumení dopadů hospodářské krize na malé a střední podniky, http://www.amspace.cz/Upload/Store/navrh_amspace_vlade.pdf